

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Franciszek
Nazwisko: Sowulewski
Miejsce urodzenia: Olszanka
Data urodzenia: 14-12-1915
Kraj urodzenia: Polska
Imię ojca: Antoni
Imię matki: Ewa
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta Wydz. III WUBP w Białymstoku. Franciszek Sowulewski aresztowany został 12.04.1946 i przekazany do więzienia w Białymstoku. Śledztwo przeciwko niemu toczyło się w okresie 20.04-05.06.1946 i zakończyło postanowieniem o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej i sformułowaniu aktu oskarżenia. F. Sowulewskiego oskarżono o to, że po wyzwoleniu terenów woj. białostockiego spod okupacji niemieckiej od 1944 do dnia zatrzymania, tj. 12.04.1946 na terenie Suwalszczyzny brał udział w organizacji AK mającej na celu przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego. Zajmował kierownicze stanowisko dowódcy kompanii i od 01.1946 do dnia zatrzymania dowódcy batalionu pod ps. „Twardowski”/”Bąk”. W aktach kilkakrotnie występuje oficer śledczy WUBP w Białymstoku Anatol Józefowicz. Postanowienie o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej sporządził oficer śledczy ww. WUBP chor. Konstanty Bezpokojew. Akta KSL-2737 wybrakowano w 1999. Akta DO-10993/58 zniszczono w 1988.	IPN Bi 07/631/1-2 (1422/III), IPN Bi 237/6/1-4.	

<p>Akta sądowe. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z 20.07.1946 Franciszek Sowulewski, ps. "Twardowski" został uznany winnym tego, że od wyzwolenia woj. białostockiego spod okupacji niemieckiej do 12.04.1946 , tj do dnia zatrzymania we wsi Olszanka, gm. Filipów, pow. Suwałki brał udział w nielegalnym, zbrojnym związku AK-"WiN" usiłującym przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego, pełniąc funkcje dowódcy batalionu AK-"WiN" krypt. „Moczary” oraz będąc zobowiązanym do służby wojskowej jako podoficer WP w stopniu kaprała nie uczynił zadość publicznemu wezwaniu do tej służby w 05.1945, a więc w czasie wojny i nie zarejestrował się w RKU. Za powyższe skazany łącznie na karę śmierci oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Najwyższy Sąd Wojskowy 22.08.1946 (3042/46) postanowił skargę rewizyjną obrońcy F. Sowulewskiego pozostawić bez uwzględnienia. Prezydent Krajowej Rady Narodowej nie skorzystał z prawa łaski. Wyrok wykonano 11.09.1946. Sąd Wojewódzki w Białymstoku postanowieniem z 29.06.1992 (III ko 279/92) uznał za nieważny wyrok WSR Białystok z 20.07.1946. Postanowieniem Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie z 06.11.1996 (Sc.Un.127/96) unieważniono wyrok b. WSR Białystok z 20.07.1946 (IPN BU 3067/123).</p>	<p>IPN Bi 237/6/5-6, IPN Bi 07/663/2, IPN Kr 595/201, IPN BU 3067/123.</p>
<p>Akta zawierają sprawozdania miesięczne Sekcji I Wydziału III WUBP Białystok przesłane do Dep. III MBP w Warszawie za 1946 rok. W sprawozdaniu za kwiecień 1946 znajduje się informacja o aresztowaniu 12.04.1946 w Suwałkach Franciszka Sowulewskiego, ps. "Bąk".</p>	<p>IPN Bi 045/754 (39/15).</p>
<p>Akta Wydz. "C" KW MO Białystok z lat 1973-88 zawierają kwestionariusze osobowe do Charakterystyki nr 97.98 dot. organizacji Armia Krajowa/ "Wolność i Niezawisłość" Obwód Suwałki. Kwestionariusze z 14.11.1973 i 22.09.1988 dotyczą członka AK/"WiN" - Franciszka Sowulewskiego, ps. "Bąk", "Twardowski". Ww. od 10.1945 do 12.04.1946 na terenie powiatu suwalskiego był członkiem nielegalnej organizacji "WiN", pełnił funkcję dowódcy kompanii, a od 01.1946 dowódcy batalionu krypt. „Moczary”. Aresztowany 12.04.1946 przez PUBP Suwałki. Skazany 20.07.1946 przez WSR Białystok na karę śmierci. Wyrok wykonano 11.09.1946.</p>	<p>IPN Bi 019/125/3.</p>
<p>Akta Wydz. "C" KW MO Białystok z 1988 rok zawierają Charakterystykę nr 97 dot. organizacji Armia Krajowa Obywatelska Komenda Obwodowa Suwałki. F. Sowulewski wymieniany jest w składzie obsady kadrowej kompanii "Seradela" na gm. Filipów - od wyzwolenia spod okupacji niemieckiej do 09.1945. Następnie przeszedł do organizacji "Wolność i Niezawisłość".</p>	<p>IPN BU 0177/91, IPN Bi 019/117/1-2.</p>